

The **ART**'ICLE

N° 21 – Viermaandelijks magazine voor de leden van The Art Society

- > De voordracht van Judith Benhamou-Huet
- > Anne-Mie Van Kerckhoven
- > Contour, biënnale voor videokunst in Mechelen
- > Kunst beter verzekerd bij Hiscox

Juli 2009

THE ART SOCIETY

Als we over hedendaagse kunst spreken, hebben we dan ook echt oog voor de hele context waarin ze haar plaats heeft? Ik denk het niet. Als we veel verzamelaars, kunstenaars en galeriehouders mogen geloven, lijkt de kunst van vandaag wel een fenomeen op zich, een realiteit met eigen wetmatigheden, die nauwelijks banden heeft met het verleden. Sommigen plaatsen ze zelfs tegenover de 'oude' kunst, maar vergeten daarbij blijkbaar dat wat vandaag 'hedendaags' is, morgen 'oud' kan zijn. Laten we onszelf niets wijsmaken: de 'hedendaagse' kunst maakt per definitie deel uit van de kunstgeschiedenis en zal vroeg of laat als conventioneel worden beschouwd.

In zijn boek 'The Ultime Trophy: How the Impressionist Painting conquered the World' vertrekt Philip Hook van een vraag die, in ruime zin, centraal staat in de kunstmarkt van vandaag: 'hoe evolueerde het impressionisme van een gewantrouwde en geminachte avant-gardistische kunstvorm naar een goede en betrouwbare investering voor gefortuneerden op zoek naar maatschappelijke erkenning?' In historisch opzicht is die verandering van kapitaal belang. De gevolgen ervan hebben nog steeds een grote impact op de manier waarop we kijken naar de artistieke productie van onze tijd.

Het impressionisme betekende inderdaad de eerste echte breuk tussen de kunstenaar en zijn 'weldenkende' publiek. Het was een rebelse kunst, die zich verzette tegen het traditionele conformisme. Smaken en waardeschalen werden overhoop gehaald! Hoe kon deze door critici ooit zo verguisde kunst, hoe konden die vervloekte en verwenste schilders op nauwelijks vijftig jaar tijd uitgroeien tot zowat hét symbool van de Kunst? Als een meesterstrategie beschrijft de directeur van Sotheby's ons een situatie waarin de evolutie van smaken en de finesse van de marketing elkaar wederzijds beïnvloedden.

Na de Eerste Wereldoorlog wilde een zekere progressieve burgerij breken met het verleden. Pioniers als Gustave Caillebotte lieten zich leiden door een handelaar die vastberaden was de rol van de galeriehouder te moderniseren: Paul Durand-Ruel. Die had het even eenvoudige als geniale idee zich ook te richten op de Amerikaanse markt. De aangeboren interesse voor vernieuwing en de koopkracht van de Amerikanen, in combinatie met de toen opkomende diabolische lichtheid van 'le Gai Paris', zouden de hele Verenigde Staten, van New York tot Hollywood, voor de bijl doen gaan.

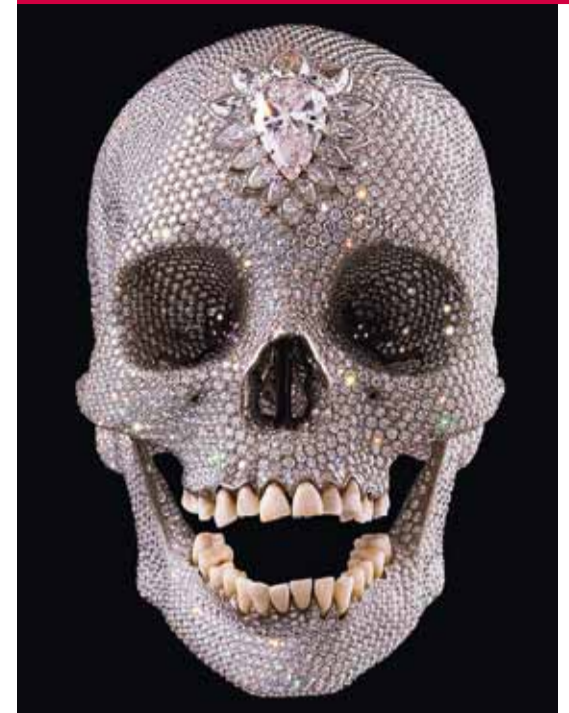
Meteen na de Tweede Wereldoorlog bracht de opkomende mondialisering de American way of life van over de Atlantische Oceaan naar Europa. Niet alleen bioscopen, Coca-Cola en grote wagens deden hun intrede; rijke Amerikaanse kunstliefhebbers stonden gretig klaar om hun collecties uit te breiden. Om aan hun wensen te voldoen, namen Christie's en Sotheby's de rol van de galerieën over. Ze werkten samen met de grootste musea, sponsorden de uitgave van naslagwerken en de organisatie van grote internationale tentoonstellingen. Op die manier mikten ze op hogere prijzen en zetten ze de kapitaalcrachten van de jaren tachtig tegen elkaar op.

Tegen het einde van de jaren negentig en het begin van het nieuwe millennium verscheen een nieuwe generatie kopers op de markt: jonge mensen die zich wilden onderscheiden van hun ouders, maar die nog niet over het grote geld beschikten. Ze keerden de al te klassiek geworden kunst de rug toe en richtten zich met enthousiasme op een andere, modernere, meer 'hedendaagse' kunst ... De verkoopzalen voelden snel dat er een nieuwe wind door de markt waaide. Ze wisten welke strategie ze moesten volgen en hadden weinig moeite de nieuwe klanten met het nodige advies bij te staan ...

Het leven is voortdurend opnieuw beginnen. Het is goed daar af en toe bij stil te staan, om de voeten op de grond te houden ... In verband daarmee verwijs ik u heel graag naar het artikel van Erno Vroonen over de lezing van Judith Benhamou-Huet, doorspekt met astronomische bedragen en marktstrategieën. Verder is er de interessante biografie van Anne-Mie Van Kerckhoven en, niet te versmaden, een aantal zeer handige tips om u te helpen uw collectie te beschermen.

Maar neemt u ook zeker een kijkje op pagina 10 van dit mooie blad, waar u een overzicht vindt van de boeiende activiteiten die we voor u plannen vanaf september! Ik wens u van harte een heerlijke vakantie. Graag tot het volgende seizoen!

Séverine Delen

Damien Hirst, *For The Love of God*, 2007, platinum, diamanten en tanden, 17,1 x 12,7 x 19,1 cm, foto: Prudence cuming Associates

Pour l'amour du Capital: enkele bedenkingen bij de voordracht van Judith Benhamou-Huet

Door Erno VROONEN M.A., Curatorial advisor

De kunstmarkt als thema voor een voordracht klinkt zeer verleidelijk voor een groot publiek. Ter gelegenheid van de 27e editie van Art Brussels werd door The Art Society, in de traditie van de "Bulgari Talks" van Art Basel, een ontbijt aangeboden, gevolgd door een lezing. Vraag en antwoord werden gemodereerd door mezelf. Om twaalf uur opende de beursorganisatie haar deuren voor de vipgasten. In totaal waren er ongeveer 120 sympathisanten, de zaal was dan ook goed gevuld. Judith Benhamou-Huet en ikzelf werden eerst professioneel ingeleid door Séverine Delen, waarna het vuurwerk van prijzen en hard facts over de kunstmarkt kon losbarsten. Judith sprak ruim driekwart uur en uit het publiek kwamen snel de juiste vragen. Om vijf voor twaalf zaten enkele toehoorders al op hete kolen, twaalf uur was het uur van de waarheid en dus ook het einde van het reflectieve moment.

Het werd een fulminante voordracht die vooral een opsomming werd van records en strategieën om die records steeds weer te breken. Een duivelse cirkel waarin op een gegeven moment niet meer de werken zelf belangrijk waren maar eerder het systeem dat die werken maakt tot wat ze uiteindelijk zijn: mediale highlights voor een wereld waarin op globaal vlak steeds getracht wordt hoger te scoren. De macht van het geld wint het van de liefde voor de kunst.

Nu ja, begrijp me niet verkeerd. Ik wil hier geen romanticus zijn die overtuigd is van het feit dat een kunstwerk alleen, zonder de hulp van galerijhouders, critici, verzamelaars, museum- en kunstmarktspecialisten en tot slot de kunstenaars zelf, in de kortste tijd wereldroem kan bereiken. Nee, nee en nog

Subodh Gupta, *The Very Hungry God*, 2006, foto courtesy Santi Caleca

eens nee, zonder marketing lukt ook hier niets. De kunstwereld van vandaag is een Club Med voor superrijken geworden. Art Basel Miami Beach is er het summum van: parties en kunst op de top gedreven. Men moet het werkelijk hebben gezien en beleefd. Eerlijk gezegd, het is fantastisch. Maar als het over kunst mag gaan verkies ik toch het atelierbezoek bij de kunstenaar zelf.

Nu even terug naar Judith Benhamou-Huet. Ze is natuurlijk iets jonger dan mezelf, maar in haar boek spreekt ze over een welbepaald tijdsparcours in de kunstwereld dat me zeer vertrouwd is. "Art Business 1" verscheen in 2001, "Art Business 2" in 2007. Over beide publicaties spreekt zij over een periode van ongeveer 25 jaar, van 1982 tot midden 2007. Dat is een uitermate boeiende periode in de kunst, die het waard is vanuit verschillende perspectieven bekeken te worden. Een ervan is zeker de relatie tussen kunst en geld en als men het boek leest dan is dat een voortreffelijke opsomming van feiten die ertoe geleid hebben dat de kunst haar mantel van onschuld in de laatste decennia heeft moeten afleggen. Maar er zijn ook andere verhaalsopties die in het boek natuurlijk niet echt ter sprake komen en die meer met een samenleving in permanente verandering te maken hebben. Zo is er bijvoorbeeld het verhaal dat gaat over de negatieve effecten van de globale mediatisering die aan een enkeling, en dus ook aan een kunstenaar een overvloed van macht kan geven. De vraag die zich hier opdringt is: Kan de kunstmarkt van vandaag nog zonder een controlemechanisme dat ervoor zorgt dat de prijzenwereld in orde blijft? Is er zoiets mogelijk als een objectieve prijzenindex voor kunst? Deze vraag lijkt me terecht. Als men weet dat Damien Hirst voor zijn dodenschedel met pure diamanten 100 miljoen dollar verlangt, dan is het toch niet meer dan verantwoord zich af te vragen of men dat geld niet beter zou investeren in het oplossen van de drinkwaterpolitiek op globaal vlak in de eerstkomende tien jaren. Of nog, voor het geld dat een werk van dezelfde Hirst kost, moeten, zowat overal ter wereld, een x-aantal mensen hun hele leven lang hard werken. Is dat aanvaardbaar? Is dat normaal?

Who knows? Ikzelf besef maar al te goed, en ik ben hier zeker niet de enige, dat we dringend nood hebben aan een gefundeerde analyse van wat onze samenleving nu net aan waarden en ethische normen verdedigen kan en moet. En welke functie bekleedt kunst daarbij?

Men kan zich ook afvragen of het werkelijk zo erg is dat de visuele kunst bij uitstek gebruikt wordt voor een optimale visualisering van de macht van de superrijken. Slimmer is het als deze elitaire mediatisering ertoe leidt niet meer de kwaliteit van het kunstwerk in se als norm te nemen voor zijn belangrijkheid maar wel zijn prijs, gekoppeld aan de veilingresultaten. Niet alleen ontstaat daardoor een manipuleerbare

norm voor wat goed en slecht is, maar ook, en dit vooral kan zeer negatieve gevolgen hebben, ontstaat er zoiets als een nieuw selectie criterium gebaseerd op de frequentie van aanwezigheid in de media. Kunstenaars wiens werken niet zoveel geld waard zijn, worden bijna nooit in de media getoond en zijn daarom voor een groot publiek minder aantrekkelijk. Maar al te vaak is het belangrijk om in de juiste privécollecties vertegenwoordigd te zijn om de prijzen te doen stijgen. Kunst blijft daardoor een elitair schaakspel. Het zou interessant zijn mocht een bedelaar op straat een collectie uitbouwen en dat later aan een museum in bruikleen geven ...

Het lijkt me toch zinvol om even de vraag te stellen wat de meerwaarde is van zulke educatieve talks. Uitgenomen het feit dat men wil weten waaraan men zijn geld uitgeeft, bestaat er ook zoiets als een nieuwsgierig verlangen naar gespecialiseerde al dan niet objectieve berichtgeving. Dat betekent echter niet dat slechts één persoon de waarheid in pacht heeft, maar wel dat men in groep wil horen wat iemand denkt om zich dan individueel daartegen af te zetten. Uiteindelijk doet eenieder wat hij wil en schrijft hij op die manier zijn uiterst persoonlijke dagboek. En dat is zeker zo voor de kunst, die daarvan een onderdeel geworden is. De opkomst van de veiling- en kunstbeurzenhype heeft ertoe geleid dat menigen die geld heeft zich een zekere kennis over kunst wil toe-eigenen. En die kennis moet worden gevoed met het allernoodzakelijkste. Te moeilijk is hier uit den boze. Het is de kunstenaar geraden hoogst intellectueel gedachtegoed te verpakken in aantrekkelijke beelden, wil hij dat over hem gesproken en van hem gekocht wordt. Maar al te vaak is een gefundeerde kunstkritiek niet meer gevraagd. Van de verzamelaar van vandaag – met geld voor kunst – kan en mag men geen uitgesproken kunsthistorische cultuur en kennis verwachten. Snelle korte info over *Who's Who* en *How much is enough* zijn de hot items. Vanuit dit perspectief was Judith

Benhamou-Huet's uiteenzetting daarop geen uitzondering. Of het publiek echter gedurende 45 minuten in staat was naar een opsomming van miljoenenbedragen te luisteren is nog een andere vraag. Alles bij elkaar was het een beetje te veel en tegelijkertijd te eenzijdig om kunst te reduceren tot haar marktwaarde.

Persoonlijk vond ik het niet zo erg, maar het kon wel wat ontvullend zijn en het drukte onwillekeurig een stempel op de wijze waarop men de kunstbeurs nadien bezocht. Maar het dient hier nogmaals gezegd: de voordracht was een inhoudelijk consequente en voortreffelijke analyse van de kunstmarkt.

De vragen uit het publiek waren dan ook terecht afgestemd op de nabije toekomst en het effect van de monetaire crisis op de consumptie van kunst. Waar waren de mogelijke nieuwe talenten te vinden in de wereld van morgen, in India, het Midden-Oosten of misschien Latijns-Amerika? Rusland en China zijn voorlopig out, maar voor hoelang? En wat te denken van het internetportaal van Saatchi & Saatchi?

Veranderingen van mentaliteit bij het kopen van kunst zijn echter nog niet aan de orde. De spreekster ging er echter wel van uit dat die er zouden komen en dat in de komende jaren meer vragen zouden worden gesteld bij het hoe en het waarom van het prijzensysteem. Maar wie wou te weten komen welke kunstenaars volgens Judith Benhamou-Huet in de eerstkomende vijf jaren beroemd zullen worden en dus geld kunnen opbrengen, werd echter teleurgesteld.

Tot slot wou ik zelf toch weten wanneer haar boek "Art Business 3" zou verschijnen. "Naar alle waarschijnlijkheid in 2016", was het voorzichtige antwoord en dus, laten we hopen, na de huidige crisis. In afwachting is haar boek dat nu op de toonbank ligt een aanrader en dus ook het lezen meer dan waard.

Damien Hirst, *The Golden Calf*, 2008, kalf, 18 karaats goud, glas, verguld staal, silicone, formaldehydeoplossing, sokkel in Carraramarmer, 215 x 320 x 137 cm, foto courtesy Sotheby's

Anne-Mie Van Kerckhoven, *Untitled*, 2002, inkt, pastel, viltstift op papier, 26,3 x 20,6 cm, courtesy Zeno X Gallery, Antwerpen

Anne-Mie Van Kerckhoven

Anne-Mie Van Kerckhoven (°1951, Antwerpen), of kortweg AMVK, is heel geïnteresseerd in de relatie tussen kunst, wetenschap, politiek en sociale thema's. Haar multimedia-installaties, waarbij ze gebruikmaakt van audio, video, computer en internet, getuigen van een gewelddadig kleurengebruik en harde technologische materialen die de kijker in een compromitterende positie plaatsen. Van Kerckhoven kijkt naar het obscene in de maatschappij vanuit een vrouwelijk standpunt.

Levensloop

- woont en werkt in Antwerpen en Berlijn
- 1981: oprichting noise band "Club Moral" met Danny Devos
- sinds 1982: vertegenwoordigd door Zeno X Gallery in Antwerpen
- 2003: Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Beeldende Kunst
- 2005: publicatie "the HeadNurse-files" overzichtsboek van de verschillende projecten tussen 1995 en 2004, met installatieshots, filmbeelden en artistieke beelden
- 2006: een jaar in Berlijn, op uitnodiging van de DAAD Berlin
- speelseizoen 2007-2008: affichebeelden voor de voorstellingen van het Toneelhuis, met de tekening *Prediction Forever* als seizoensbeeld (productieaffiches komen uit het werk van de afgelopen 25 jaar)

Werk

Sinds de jaren 1970 maakt ze schilderijen die erg grafisch opgebouwd zijn en tekeningen van vrouwen gecombineerd met felgekleurde vlakken. Het grafische en het kleurgebruik vertonen overeenkomsten met popart en het werk van kunstenaars als Warhol en Liechtenstein. Van Kerckhoven wil met haar werk de verschillende facetten waaruit de realiteit opgebouwd is, laten samenvallen en overlappen. Begin jaren 1990 start ze het project HeadNurse, waarbij afbeeldingen van vrouwen over elkaar geschoven en met bepaalde woorden verbonden worden. Het geheel is feministisch getint en beoogt verwachtingspatronen te doorbreken en onze creativiteit aan te spreken. Om dat te bereiken gebruikt Van Kerckhoven de nieuwste technologieën: internet, beeldmanipulatie, video en fotografie. Veelal wordt beeld ook aan taal gekoppeld, krijgen bepaalde begrippen als 'melancholie', 'kracht' of 'verbeelding' een visuele pendant.

Anne-Mie Van Kerckhoven, *Ritual aspects of art*, 2007-2008, verschillende media op papier, 42,0 x 29,7 cm, courtesy Zeno X Gallery, Antwerpen

Midden jaren 1990 creëert Van Kerckhoven een reeks interieurs waarmee ze de tijdgeest van een bepaalde periode probeert te vatten. Een bestaande afbeelding van een feest wordt grondig bewerkt met computermanipulatie. De fascinatie voor feesten gaat terug naar de kinderjaren van de kunstenaar, toen ze er vaak aan deelnam aangezien ze de dochter was van feestaannemers. Aan de grondslag van het gegeven dat het leven een feest is, ligt een zekere droefheid en een op te vullen leegte. Het werk gaat tevens over de tegenstelling tussen het publieke en het private, over de wereld van de man en de vrouw, waarbij de vrouw eerder binnenshuis en als onderdeel van het decor gezien wordt. De historische interieurs worden virtuele ruimtes die de mentale structuur van hun tijd en het dagelijkse leven weerspiegelen. De schoonheid en de kleurrijke aantrekkingskracht van de prints, films en installaties van Van Kerckhoven, botst enigszins met de diepere inhoud.

Sinds 2005 werkt ze aan een conceptuele en picturale dialoog tussen de mystica Marguerite Porete, de heremiet Giordano Bruno en de filosoof Herbert Marcuse.

Anne-Mie Van Kerckhoven, *Friedrichstrasse*, 2006, inkt, verf en kleurpotlood op papier, 20,5 x 14,5 cm, courtesy Zeno X Gallery, Antwerpen

Techniek

Anne-Mie Van Kerckhoven brengt de meest uiteenlopende media samen in complexe installaties. Ze tekent, schildert, doet performances, maakt computeranimaties en video-installaties. Haar werk ontstaat uit tekeningen waarin ze haar gedachtestromen vastlegt. Bij het bewerken van de tekeningen maakt ze gebruik van de nieuwste computertechnologieën. AMVK scant bijvoorbeeld haar tekeningen of foto's in de computer, bewerkt ze en drukt ze af op kunststof (plexiglas en polystyreen). Hoekige lijnen, felle kleurcontrasten en harde monochrome kleurvlakken kenmerken haar werk.

AMVK begeleidt haar werk met sterke teksten. Muzikale stemmen of visuele taalfragmenten (woorden, slogans ...) maken er essentieel deel van uit. Ze licht de woorden uit hun alledaagse context en integreert ze in een artistieke omgeving. Daardoor ontstaat ruimte voor nieuwe betekenissen. De associaties tussen de taal en de beelden dwingen de kijker zich te bezinnen over de bestaande conventies. Toch spreekt de kunstenaar in de eerste plaats met beelden die hun betekenis niet onmiddellijk prijsgeven. Ze zijn immers met opzet dubbelzinnig. Terugkerende thema's zijn de verhouding tussen mens en dier, tussen intelligentie en intuïtie, tussen menselijke creativiteit en artificiële intelligentie.

AMVK bevraagt de machtsstructuren in de kunstwereld en in de maatschappij in het algemeen. Kunst heeft voor haar een uitgesproken maatschappijkritische functie. De kunstenaar gelooft in de therapeutische mogelijkheden van kunst. Ze gelooft in de helende rol van het artistieke, in de mogelijkheid van het maken van een constructief verschil. De installaties van AMVK zijn overlevingsstrategieën. Hoe te overleven in deze maatschappij, hoe met het lichaam, de tijd, taal, wetenschap en techniek om te gaan, daarin ligt de essentie van haar veelgelaagde werk.

Patricia le Grelle

Persoonlijke tentoonstellingen (selectie)

- *Anne-Mie Van Kerckhoven*, Zeno X Gallery, Antwerpen, 1995
- *Morele Herbewapening/Moral Rearmament*, Kunsthalle Lophem, Brugge, 1996
- *HeadNurse*, Zeno X Gallery, Antwerpen, 1998
- *Nursing Care, in melancholy stupor*, MuHKA, Antwerpen, 1999
- *Prober5*, Galerie Barbara Thumm, Berlijn, 2000
- *In Dreams*, Galerie Barbara Thumm, Berlijn, 2003
- *Deeper*, Kunsthalle Lophem, Brugge, 2003
- *Anti-Sade*, Zeno X Storage, Antwerpen, 2003
- *How reliable is the brain?*, Neuer Aachener Kunstverein, Aachen, 2004
- *AMVK - EZFK: Europaisches Zentrum für Futuristische Kunst*, Kunsthalle Bern, Bern, 2005
- *Veerkracht thuis!*, Objectif-exhibitions, Antwerpen, 2006
- *Explodes from Within*, Galerie Barbara Thumm, Berlijn, 2007
- *Über das Ich (Willkür und Transzendenz)*, DAAD-galerie, Berlijn, 2007
- *Nothing More Natural*, Wiels, Brussel, 2008
- *Nothing More Natural*, Kunsthalle Nürnberg, Nürnberg, 2009

Groepstentoonstellingen (selectie)

- *Woord en Beeld*, MuHKA, Antwerpen, 1992
- *Trouble spotpainting*, MuHKA/NICC, Antwerpen, 1999
- *Dream Extensions*, SMAK, Gent, 2004
- *Dear ICC*, MuHKA, Antwerpen, 2004
- *The Last Generation*, apexart, New York, 2005
- *Extremities. Flemish art in Vladivostok*, Museum Artetage, Vladivostok, 2006
- *I Walk the Lines*, Galerie Barbara Thumm, Berlijn, 2006
- *Manifesta*, various locations, Trento, 2008

Galerijen

Zeno X Gallery, Leopold De Waelplaats 16, 2000 Antwerpen, www.zeno-x.com
Galerie Barbara Thumm, Dircksenstrasse 41, 10178 Berlijn, www.bthumm.de

Enkele prijzen

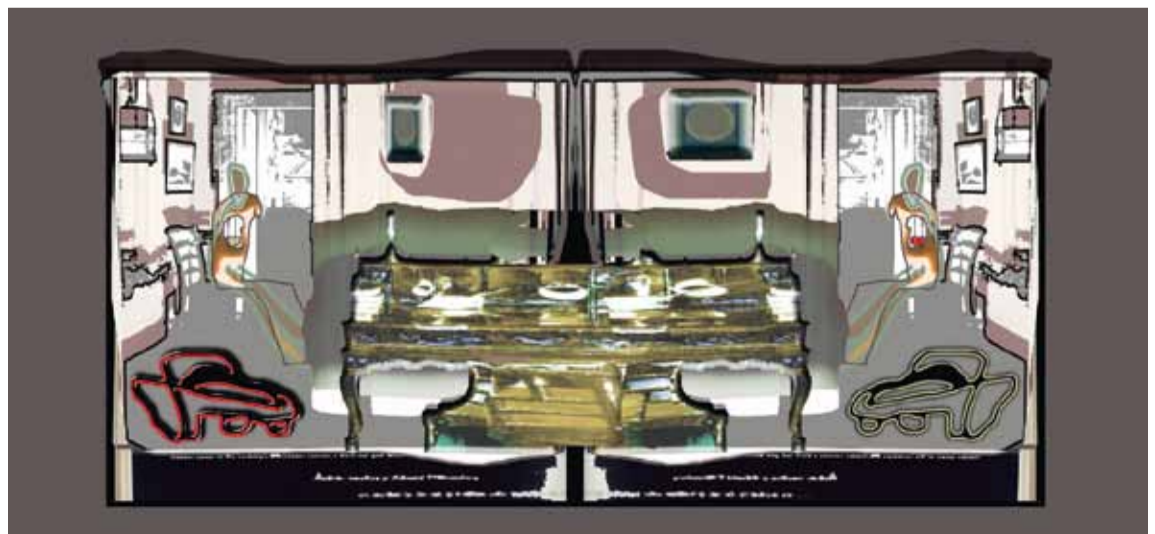
Voor tekeningen van klein formaat: tussen 1.700 et 3.500 euro

Voor een computerprint op plexi in groot formaat: ongeveer 15.000 euro

Voor een lightbox: 7.500 euro

Veilingen

geen tot nog toe

Anne-Mie Van Kerckhoven, *Chippendale (Angel in the house)*, 2005, lambda print in plexiglass lightbox, 35 x 75 cm, courtesy Zeno X Gallery, Antwerpen

Andreas Bunte, *La Fée Electricité*, 2007, courtesy Andreas Bunte & Galerie Ben Kaufmann, Berlijn

Contour, biennale voor videokunst in Mechelen

Contour wordt iedere 2 jaar georganiseerd en duurt telkens 2 maanden. Het festival profileert zich al van bij de start in 2003 als de eerste tentoonstelling in Vlaanderen die volledig aan videokunst - later: bewegend beeld - is gewijd en die het hele scala laat zien. De biennale presenteert bewegend beeld op merkwaardige plekken in de historische binnenstad van Mechelen. Het gaat om vergeten of goed verborgen plekken die op wandelafstand van elkaar liggen. Contour is een even spannende als ontspannende manier om hedendaagse beeldende kunst van internationaal niveau te ontdekken. Met The Art Society trekken we er op zondag 27 september naartoe en beginnen zo ons nieuwe seizoen 2009-2010.

Contour is er sinds 2003. De artistieke krijtlijnen van de eerste biennale gelden vandaag nog steeds: de verbinding van heden en verleden, de nadruk op bewegend beeld als een vorm van beeldende kunst, het artistieke belang van de presentatie, de focus op heel recent of nieuw werk. Belangrijk is ook het evenwicht tussen boegbeelden en beloftevolle jonge talenten en tussen binnen- en buitenland.

De formule van de stadswandeling met film, video en installaties op verschillende locaties sloeg meteen aan. De voorbije drie edities heeft Contour afdoende bewezen bezieling en toekomst te hebben. Bewegend beeld kent een grote dynamiek als kunstvorm en Mechelen is een kunsthistorische stad die bulkt van de interessante locaties. De werken worden met heel veel zorg in de ruimtes geïntegreerd.

Elke editie heeft een andere curator. Die zorgt telkens weer voor een eigen gezicht en een aparte dynamiek. Een architect of architectenbureau en een grafisch vormgever helpen met het inbedden en het aankleden van de tentoonstelling. De vierde editie draagt de stempel van Katerina Gregos (Griekenland). Onder de titel *Hidden In Remembrance Is The Silent Memory Of Our Future* heeft ze het over de manier waarop we de geschiedenis vertellen. Gregos selecteerde 18 kunstenaars uit 12 landen die de vaak complexe verwevingen onderzoeken tussen vroeger en vandaag. Er is een goed evenwicht tussen bekende namen en beloftes uit binnen- en buitenland. Blikvangers zijn de Finse Eija-Liisa Ahtila, een icoon van de videokunst, en de Belgische topkunstenaar Michaël Borremans, wiens *Taking Turns* in Belgische première gaat.

1

2

3

4

1, 2, 3, 4 Andreas Bunte, *La Fée Electricité*, 2007, courtesy Andreas Bunte & Galerie Ben Kaufmann, Berlijn

5, 6, 7 Yael Bartana, *Mary Koszmary*, 2007, courtesy Annet Gelink Gallery, Amsterdam & Foksal Gallery, Warschau

5

6

7

Maryam Jafri, *Staged Archive*, 2008,
courtesy Maryam Jafri

Contour maakt ondertussen deel uit van een Europees netwerk van instellingen en festivals die focussen op bewegend beeld. Met nu al partners in Milaan, Osnabrück, Linz, Clermont-Ferrand, Wrocław en Vilnius wordt de actieradius veel breder, zodat kunstwerken een Europese rondreis kunnen maken.

De tentoonstelling komt op een moment waarop de recente geschiedenis extra in de kijker staat. 2009 herdenkt 1989. Het jaar van de val van de Berlijnse muur en een sleutelmoment in de geschiedenis van de 20e eeuw. Europa is sterk veranderd sindsdien. De structuur, de geopolitieke situatie, de culturele waarden en de notie van identiteit, ze zijn zeer sterk tot helemaal getransformeerd. De aanvankelijke euforie is helemaal verdampt. Sindsdien lijkt alles sneller te gaan, lijkt alles méér en vluchtiger te worden. Curator Katerina Gregos: "We geloven dat het verleden ons niets te leren heeft. Daarom is het geen toeval dat een groeiend aantal kunstenaars bezig is met noties als tijd, geheugen en herinnering."

De noodzaak om het heden te vatten via een beter begrip van het verleden, raakt meer en meer ingeburgerd in de geschiedschrijving. Er is niet langer een blinde fixatie op het nu, we beginnen te geloven dat het verleden ons wel degelijk iets kan leren. Mechelen is de perfecte plek voor zulke reflecties. Het is een stad die geschiedenis ademt en die tussen het verleden en de toekomst leeft. *Contour 2009* stelt vragen bij de voorstelling van de geschiedenis. Het onderzoekt hoe historische verhaallijnen zich ontwikkelen en herevalueert het verleden. Het is een bewijs van het groeiende belang van historische context in een breed segment van hedendaagse kunstuitingen.

De biënnale heeft evenwel geen overheersend concept dat zoveel mogelijk onder eenzelfde noemer tracht te scharen. De kunstenaars zijn vrij om hun eigen – sociale, politieke of persoonlijke – reflecties te brengen bij 'de puzzel die geschiedenis heet' (historicus E.H. Carr). De biënnale focust dus niet op een specifieke gebeurtenis of periode. De tentoonstelling is ook niet gemodelleerd rond een lineaire verhaallijn. Ze bestaat uit hoofdstukken of kortverhalen die al dan niet een verband hebben met elkaar.

Aan de hand van een aantal vertelvormen brengen de deelnemende kunstenaars bespiegelingen over geheugen, herinnering en het voorbijgaan van de tijd. Ze maken zo hun eigen chronotopen of tijdruimtes. In hun werk onderzoeken, recycleren en interpreteren ze historisch materiaal. Vaak vallen ze daarbij de autoriteit van de heersende patronen aan of dragen ze nieuwe of onderbelicht gebleven verhaallijnen aan. De kunstenaars prikkelen de historische gevoeligheid die nodig is om in te zien wie we zijn en waar we naartoe gaan. Ze onderzoeken de vaak on(be)grijpbare verwevingen tussen vroeger en vandaag.

De verscheidenheid van de getoonde werken is groot. Maar de focus ligt duidelijk op complexe en gelaagde vertellingen en een rijke, vaak bewust filmische beeldtaal. Een aantal artiesten vullen hun films en video's aan met bijkomend materiaal van andere media. Een ander belangrijk accent is de ambachtelijkheid en de arbeidsintensiteit. De tentoonstelling wil tijd vragen van de bezoeker. De werken verdienen het om helemaal uitgekeken te worden. Pas dan is het effect optimaal. Er zijn recente bestaande werken en nieuwe werken in opdracht van *Contour 2009* te zien.

Hoe wordt de geschiedenis geschreven? Wie schrijft geschiedenis? *Contour 2009* verdedigt het belang van geschiedenis in onze tijd van vlug vergeten. Om Eric Hobsbawm, een van de grootste actuele historici, te citeren: "Alleen de geschiedenis kan ons helpen om een richting te vinden. Wie zonder de geschiedenis naar de toekomst kijkt, is niet alleen blind. Hij/zij speelt een gevaarlijk spel, zeker in deze hoogtechnologische tijden." Een afdoende kennis van de geschiedenis – of liever, van 'geschiedenissen' – is van groot belang om sociale en culturele processen te begrijpen.

Ulla von Brandenburg, *8*, 2007, courtesy Art: Concept, Parijs

Een goede verzekeringspolis dekt het transportrisico. Idealiter moet elk kunstwerk apart worden ingekist.

Kunst beter verzekerd bij Hiscox Gratis schatting kunstwerken voor de leden van The Art Society

Door Peter STEVENS, Country Manager Hiscox Belgium

Meer en meer kunstverzamelaars beseffen dat een klassieke brandpolis onvoldoende dekking biedt bij schade. De meeste Belgische verzekeraars bieden polissen aan die kunst ofwel uitsluiten ofwel slecht verzekeren. Logisch, want deze verzekeraars richten zich op de massa en zijn niet in staat om maatwerk te leveren. Verzekeren kan men daarom beter overlaten aan experts die praktische kwaliteitsoplossingen bieden met als uitgangspunt een allriskdekking.

Hiscox biedt een werelddekking, dus ook voor transport. Kunstobjecten die zich tijdelijk elders bevinden, in het tweede huis, bij de restaurateur of op kantoor zijn dus automatisch onverminderd verzekerd. Hiscox richt zich op schadeloosstelling mocht er zich iets voordoen. Wanneer mogelijk, wordt er een vervangend exemplaar of object gevonden. In geval van een gedeeltelijke schade kan de klant kiezen voor schadeafwikkeling op basis van restauratiekosten met uitkering van blijvende waardevermindering. Hij kan echter ook kiezen voor uitkering van het verzekerde bedrag tegen overhandiging van het object aan de verzekeraar. Dat noemen ze bij Hiscox de 'emotionele optie'. Voordeel is dat de klant meer keuze heeft in het schadeafwikkelingsproces. Bijzonder is ook de paren- en stellenbepaling. Stel dat van twee bij elkaar horende objecten één object onherstelbaar beschadigt raakt, dan kan dat enorme gevolgen hebben voor de waarde van het overgebleven object. Die waardedaling is onderdeel van de dekking van de polis.

De meeste Hiscoxklanten gaat het er niet om dat ze ooit geld uitgekeerd krijgen, maar de emotionele waarde van de spullen is belangrijk.

Ze zijn eraan gehecht en willen schade zoveel mogelijk voorkomen. Vandaar dat Hiscox veel tijd steekt in schadepreventie en het beschermen van kunstwerken. Alles begint bij het aanraden van beschermingstechnieken en bewaarmethodes voor elk soort van waardevolle voorwerpen. Schilderijen van oude meesters hebben de tijd doorstaan omdat ze door kunstminnaars behoed werden tegen allerlei onheil en bedreigingen. De uitdagingen die de hedendaagse kunst kent op het vlak van bescherming en behoud zijn bijzonder. Verzamelaars rekenen op de vakkennis van de gespecialiseerde verzekeraar. Verzekerde schade dient steeds plots en accidenteel te zijn veroorzaakt door een van buiten komend onheil. Graduele schade is immers onverzekerbaar. Als gespecialiseerde verzekeraar geeft Hiscox er de voorkeur aan deze soort problematiek op voorhand met de verzekerde te bespreken zodat er bij schade geen vervelende discussies ontstaan. Op het ogenblik van schade dient een klant geholpen te worden en extra ongemakken met de verzekeraar zijn dan te vermijden.

Hiscox biedt een unieke dienstverlening voor polishouders die kunst verzamelen. Deze

service houdt onder andere in dat polishouders advies krijgen over zaken zoals veiligheid, opslag, vervoer, restauratie en uitstalling. De experts van Hiscox geven de volgende tips om kunstvoorwerpen te beveiligen:

- **Stel kunstverzamelingen niet bloot aan direct zonlicht.** Ultraviolet licht veroorzaakt zware (en vaak onherstelbare) schade aan voorwerpen, vooral aan papier, stof en foto's. Houd jaloezieën of gordijnen gesloten of laat uw zonneschermen neer om de collectie tegen verkleuren of schade van uv-licht te beschermen. Doe, bij voorkeur, alle lichten uit als de kamer niet wordt gebruikt. Kunstlicht levert minder gevaar op dan direct zonlicht, maar het kan behoorlijk veel hitte vrijgeven en moet daarom op een veilige afstand van waardevolle voorwerpen worden geïnstalleerd. Er zijn zogenaamde "textile fading cards" beschikbaar waarmee het effect van licht op kunstvoorwerpen kan worden gevolgd. Ook is het mogelijk om een vakman in te schakelen om polyesterfolie met een uv-filter op uw ramen aan te brengen.

- **Hang nooit kunst of waardevolle voorwerpen boven een open haard die u gebruikt.** Door hitte, rook en as kan een waardevol bezit snel vernield raken. Als u kunst boven een open haard ophangt, gebruik die dan niet, of haal het voorwerp anders weg wanneer u de open haard gebruikt. Zet ook een haardscherm neer om vloerkleden te beschermen. Laat ieder jaar uw schoorsteen vegen om brandgevaar te voorkomen en bescherm textiel en vloerkleden tegen roet.

- **Installeer in kamers met waardevolle voorwerpen altijd rookmelders en geen hittemelders.** Een hittemelder biedt weinig bescherming tegen roet- en rookschade. Het is ook de moeite waard om handblusapparaten bij uw kostbaarste stukken te installeren. Er zijn drie soorten brandblussers: met gas,

schuim en vloeistof. Het CO₂-type is voor kunst en antiek het minst schadelijk.

- **Bewaar geen kunstvoorwerpen of vloerkleden in kelders of op zolder.** De temperatuurschommelingen in die ruimten zijn vaak groter. Bovendien is er kans op waterschade door lekken of ondergelopen kelders. Maak een "kunstkast" met verticale rekken en een deur met een slot. Wikkel de voorwerpen in speciaal opslagmateriaal en bewaar ingelijste voorwerpen rechtop, op 20 centimeter van de grond, en allemaal met dezelfde kant naar voren gericht.

- **Laat uw kunstvoorwerpen ophangen door een vakman die door een betrouwbaar persoon is aanbevolen.** Voorwerpen dienen correct te worden opgehangen, zodat ze niet van de muur vallen. Met een vakman die regelmatig kunstvoorwerpen ophangt, hebt u meer zekerheid dat hij de juiste materialen gebruikt dan met een klusjesman.

- **Houd in uw huis een constante temperatuur aan van ongeveer 22°C en een vochtigheidsgraad van 30-50%.** In kamers met kunstvoorwerpen moet er een gelijkmatige luchtstroming zijn en de temperatuur moet constant worden gehouden. Er kan schimmel ontstaan als de lucht te vochtig is, of het materiaal kan barsten vanwege te droge lucht. De

vochtigheid kan worden gecontroleerd met een eenvoudige hygrometer. Een luchtbevochtiger, een airconditioner of zelfs een kleine plafondventilator kan de oplossing zijn.

- **Lijst alle kunst in, vooral als het om papier, textiel of foto's gaat, en gebruik daarbij materialen van "museumkwaliteit".** Veiligheidsglas kan het werk tegen uv-straling en andere schade beschermen, terwijl geribde polypropeenplaten achterop het werk bescherming tegen waterabsorptie kunnen bieden. Vraag bij een gedegen lijstenmaker of een conservatie-expert advies over de verschillende mogelijkheden voor het inlijsten van kunst.

- **Installeer watermelders op plaatsen in huis waar waterschade kan ontstaan.** Waterschade is een veel voorkomende vorm van schade aan kunst en antiek. Het is verstandig om kostbare stukken uit de buurt van waterleidingen en pompinstallaties te houden en om waterleidingen en rioleringen in en nabij uw huis regelmatig door een loodgieter te laten controleren en onderhouden. Vooral in kelders kan er gemakkelijk waterschade ontstaan; daarom mogen kunstvoorwerpen niet op een kelderverdieping worden bewaard.

- **Hang geen schilderijen aan buitenmuren op en zet geen kostbare voorwerpen neer op planken tegen gevels of buitenmuren.** Er kan water naar binnen sijpelen en schade veroorzaken. Binnenmuren staan veel minder bloot aan waterschade.

- **Zorg ervoor dat de beveiliging van uw huis en uw verzekering up-to-date zijn.** Zorg dat u een goed alarm hebt van een betrouwbare firma en onderhoud de beveiliging van de ingangen van uw huis als een effectieve eerste verdedigingslinie tegen inbrekers.

Controleer alle sloten, zorg voor sloten op alle bereikbare ramen en voor 5-puntsnachtsloten op buitendeuren. Zorg dat uw kostbaarheden niet van buiten het huis zichtbaar zijn en dat ze niet door kortstondige bezoekers zoals verkopers worden gezien. Overweeg uw kostbaarheden in een safe, in afgesloten kasten of in de bank op te slaan wanneer u met vakantie gaat. Om uw kostbaarheden op te kunnen sporen als ze worden gestolen, dient u er foto's van te maken en ze zo mogelijk met een ultraviolette pen te markeren.

Laat uw kunstvoorwerpen ophangen door een vakman.

Een andere belangrijke service van Hiscox is de waardebeoordeling. Het paradoxale aan kunst is dat je er een prijskaart aan kunt hangen, maar dat tegelijkertijd de waarde die de bezitter en liefhebbers eraan hechten, niet in geld is uit te drukken. Een object kan immers het kostbaarste bezit uit iemands leven zijn. Een kunstwerk heeft de waarde die de markt het verleent. Maar er is ook de waarde die de bezitter het geeft. De experts aan wie wij de missie van begroting van waardevolle kunstwerken toevertrouwen, weten afdoend dat een schatting resulteert uit een evaluatie. Uit het harmonieus treffen tussen de gekruiste opinies (de ene objectief en de andere subjectief) ontspruit een begroting die Hiscox aanvaardt.

Speciaal aanbod voor de leden van The Art Society!

Hiscox biedt de leden van The Art Society een gratis waardebeoordeling van hun kunstcollectie aan. Contactopname en meer informatie hieromtrent kan via e-mail naar hiscox.info@hiscox.be of per telefoon 02 788 2600.

Seizoen 2009 – 2010

The Art Society biedt u een programma waarin het accent steeds vaker ligt op previews, op exclusieve bezoeken aan schitterende collecties, die moeilijk of zelfs helemaal niet toegankelijk zijn voor het grote publiek, en op kunstenaarsateliers. In de uitwerking ervan hebben we rekening gehouden met de verwachtingen van onze leden. Deze hebben ze ons laten kennen door hun deelname aan onze tevredenheidsenquête van april 2009. Ziehier een overzicht van de evenementen voor het nieuwe seizoen ...

Data onder voorbehoud.

Zondag 27 september 2009. Bezoek aan *Contour 2009*, de 4e Biënnale voor videokunst, die plaatsvindt in Mechelen.

Thema: Hidden In Remembrance Is The Silent Memory Of Our Future

Curator: Katerina Gregos

Van donderdag 22 tot zaterdag 24 oktober 2009. Reis naar Istanbul. Bezoek aan de 11e Biënnale van Istanbul, die beschouwd kan worden als een van de meest prestigieuze biënnales, en aan diverse privéverzamelingen. We brengen eveneens een bezoekje aan de voornaamste musea en kunstcentra: Istanbul Modern, het museum voor moderne en hedendaagse kunst, Santral Istanbul, een nieuw hedendaags kunstcentrum in een voormalige elektriciteitscentrale, en Platform Garanti, een uitwisseling- en onderzoeksplatform dat kunstenaars, curatoren en kunstcritici bijeenbrengt.

November 2009. Bezoek aan kunstenaarsateliers in Gent of Antwerpen.

Donderdag 10 december 2009. Bezoek aan een bedrijfscollectie en een privécollectie: een artistieke en architecturale ontdekking.

Enkele biënnales

4e Biënnale voor videokunst
Contour Mechelen 2009
van 15 augustus tot 18 oktober 2009
Thema: Hidden In Remembrance Is The Silent Memory Of Our Future
www.contour2009.be

53e Biënnale van Venetië
van 7 juni tot 22 november 2009
Thema: Making Worlds
Curator: Daniel Birnbaum
www.labiennale.org

11e Internationale Biënnale van Istanbul
van 12 september tot 8 november 2009
Thema: What Keeps Mankind Alive?
Curator: Bige Orer
www.iksv.org

10e Biënnale van Lyon
van 16 september 2009 tot 3 januari 2010
Thema: Le spectacle du quotidien
Curator: Hou Hanru
www.biennale-de-lyon.org

2e Biennale van Athene
van 15 juni tot 4 oktober 2009
Thema: Heaven
www.athensbiennial.org

Enkele beurzen

Art Forum Berlin
van 24 tot 27 september 2009
www.art-forum-berlin.com

Artexpo
van 15 tot 16 september 2009
in Las Vegas
www.artexpos.com

Januari 2010. Parcours kunstenaarsateliers langs het Kanaal in Brussel, samen met Code, een magazine voor hedendaagse kunst en een uitwisselingplatform tussen kunstenaars.

Februari 2010. Verrassingsprogramma in London! Door onze partner Sotheby's.

Woensdag 24 en dinsdag 30 maart 2010. Bezoeken aan privécollecties, bij leden van The Art Society.

Donderdag 22 april 2010. 28e hedendaagse kunstbeurs Artbrussels. Bij deze gelegenheid organiseren wij een debat met museumdirecteurs, kunstcritici, verzamelaars en kunstenaars. In combinatie met het bezoek in Preview aan de art fair.

Mei 2010. Dagje Amsterdam ter gelegenheid van de heropening van het Stedelijk Museum.

Juni 2010. Bezoek aan een privécollectie.

We houden u uiteraard op de hoogte van de concrete afspraken in verband met de diverse activiteiten. We zijn ervan overtuigd dat het een boeiend nieuw seizoen wordt boordevol verrassingen voor al onze leden. We wensen u een schitterende zomer en spreken met u af in september.

- 1 Sophie Calle, *Où et quand? Lourdes*, 2005/2008 (detail), foto's, teksten, inlijstingen, neon, marmer, © SABAM België 2009, courtesy Emmanuel Perrotin, Parijs, Miami, Arndt & Partner, Berlijn, Zurich
- 2 Martin Kippenberger, *Bath*, 1988, collectie Wilfried en Yannicke Cooreman
- 3 Martin Parr, *United Arab Emirates*, 2007, uit de serie *Luxury*, digitale inktjetprint, 102 x 127 cm, © Martin Parr, Magnum Photo, Kamel Mennour
- 4 Martin Parr, *Japan. Miyazaki. The artificial inside the Ocean Dome*, 1996, uit de serie *Small World*, kleurenfotografie, 140 x 175 cm, © Martin Parr, Magnum Photo, Kamel Mennour
- 5 Wassily Kandinsky, *Einige Kreise*, 1926 (detail), © Adagp, Parijs 2009
- 6 Ernesto Neto, *Celula Nave 2*
- 7 Alfred Jensen, Foto Pace Wildenstein
- 8 René Magritte, *De Zwarte Magie*, 1945, olieverf op doek, 80 x 60 cm, © Charly Herscovici, met zijn vriendelijke toestemming, c/o Sabam- Adagp, 2009
- 9 Per Kirkeby, *The Siege of Constantinople*, 1995, Tate, © Per Kirkeby
- 10 Dara Birnbaum, *Erwartung*, 2001
- 11 Hélio Oiticica, *Bolide*, 1964
- 12 René Magritte, *De Boezem*, 1961, olieverf op doek, 90 x 110 cm, © Charly Herscovici, met zijn vriendelijke toestemming, c/o Sabam- Adagp, 2009

Binnenkort ... in België en omgeving

In **Brussel**: opening van het nieuwe **Magrittemuseum** vanaf 2 juni 2009, in het gebouw van de Koninklijke Musea voor Schone Kusten van België. Het museum herbergt de grootste collectie ter wereld gewijd aan de Belgische surrealistische kunstenaar. U kunt er meer dan 200 werken komen bewonderen: olie op doek, gouaches, tekeningen, beeldhouwwerken en beschilderde objecten, maar ook reclameaffiches, partituren, oude foto's en films die Magritte zelf maakte (www.fine-arts-museum.be). Nog in Brussel verwelkomt Wiels tot 2 augustus een tentoonstelling van **Luc Tuymans**. De tentoonstelling stelt in wereldavant-première twintig nieuwe schilderijen voor die Luc Tuymans speciaal voor Wiels realiseerde. De werken kunnen worden gezien als het derde en laatste luik van een triptiek die begon met de reeks *Les Revenants* over de macht van de jezuïetenorde en *Forever, The Management of Magic* over het fenomeen Disney. In deze nieuwe reeks werkt Tuymans verder rond het thema reality-tv. Tuymans zet zo zijn onderzoek naar de illusie en manipulatie van beelden voort en biedt er met zijn schilderkunst antwoorden op (www.wiels.org). Tot 13 september plaatst **Sophie Calle** zichzelf centraal in haar artistieke producties, die zowel literair, cinematografisch als beeldend kunnen zijn. Voor haar eerste tentoonstelling in het **Paleis voor Schone Kunsten** stelt de Franse kunstenares een reeks werken voor waar ze zelf in voorkomt, aan de hand van echte autobiografische rituelen. Een stem begeleidt de bezoeker en vertelt dat leven dat geschiedenis wordt (www.bozar.be). Van 4 juni tot 9 augustus stelt de Belgische fotograaf **Stephan Vanfleteren** in de **Botanique** een opmerkelijke selectie van zijn foto's van België voor onder de titel **Belgium**. Aan de hand van ongeveer 120 afdrukken, in een heel persoonlijke zwart-witstijl, ontdekt u er de scherpe blik van deze internationaal vermaarde fotograaf. In deze tentoonstelling wordt een onverwacht België getoond, waarin de levens en de plaatsen op vreemde wijze opduiken, een land waarvan we de onbekende kantjes herontdekken, tegelijkertijd doordrongen van banaliteit en exotisme. Een België van gezichten, smoelen, min of meer plaatselijke rites, kleine momenten en ongewone landschappen. Een tijdloos België, dat de spot drijft met zijn eigen grenzen omdat het iets universeels uitdrukt, in zijn warmte en nostalgie, in zijn geografische en menselijke kloven (www.botanique.be).

In **Gent** stelt het **Museum Dhondt-Dhaenens** van 21 juni tot 13 september de verzameling van **Wilfried en Yannique Cooreman** tentoon. Het echtpaar Cooreman startte zijn verzameling eind jaren 70, door het verwerven van werk van jonge kunstenaars die tot hun eigen generatie behoorden. Sindsdien hebben ze zich in de eerste plaats toegelegd op het volgen en verzamelen van jonge kunstenaars, vaak nog vóór hun internationale doorbraak. Zo zijn meerdere generatie kunstenaars vertegenwoordigd in hun verzameling, gaande van Franz West, Thomas Schütte, Art & Language, Jean-Marc Bustamante en Jan Vercruyse tot Lucy McKenzie, Gregor Schneider, Robert Kusmirowski ... Door hun aankoopbeleid onderscheiden Wilfried en Yannique Cooreman zich als trouwe en geëngageerde verzamelaars van jonge en beloftevolle kunstenaars en bieden ze een eclectisch beeld op de vele artistieke tendensen van de laatste drie decennia. (www.museumdd.be). In het **S.M.A.K.** staat tot 2 augustus **Dara Birnbaum** in de belangstelling. Dara Birnbaum is geboren in de Verenigde Staten in 1946 en brengt een hoogst kritisch inzicht in de (Amerikaanse) samenleving en vooral in de wijze waarop die door televisie in beeld gebracht wordt. De prominente aanwezigheid van de vrouw als emotioneel wezen maakt haar werk als feministisch interpreteerbaar. Haar werk is een volgehouden zoeken naar een herdefiniëren van wat het kan betekenen vrouw te zijn in een steeds sneller evoluerende, door beelden overladen wereld (www.smak.be).

Tot 10 augustus 2009 wordt in **Parijs**, in het **Centre Pompidou**, een grote overzichtstentoonstelling gehouden over een van de belangrijkste figuren van de XXe eeuw, **Wassily Kandinsky**. Er zijn een honderdtal geslaagde schilderijen van Kandinsky te zien, vooral de *Impressies* en *Improvisaties*. Het gaat hier om een nieuwe perceptie van een schilder die als onderdaan van de tsaar in Moskou in 1866 geboren werd en als Frans burger in Neuilly-sur-

Seine in 1944 stierf (www.centrepompidou.fr). Nog in **Parijs** organiseert **Jeu de Paume** van 30 juni tot 27 september 2009 in het gebouw aan de Place de la Concorde een tentoonstelling die gewijd is aan de collectie van **Martin Parr**, met als titel **Planète Parr**. Opzichtige kleuren, vreemde motieven en beknopte beschrijvingen zijn kenmerkend voor de foto's van Martin Parr, die in 1952 in Bristol werd geboren. Sommige foto's mogen dan al grotesk lijken, toch zijn ze altijd verbazend vindingrijk en zitten ze vol humor. Meer dan dertig jaar lang maakte Martin Parr als fotograaf tal van documentaires over de westerse maatschappij, voornamelijk in Groot-Brittannië, zijn geboorteland. Maar hij had ook interesse voor de fenomenen van de mondialisering, zoals het massatoerisme, het consumentengedrag of de zogenaamde vrije tijd. Vandaag wordt zijn werk beschouwd als een satire van het hedendaagse leven waarin het groteske in het banale wordt ontmaskerd (www.jeudepaume.org). **La Maison Rouge** organiseert van 28 mei juni tot 27 september de tentoonstelling **Vraoum! trésors de la bande dessinée et art contemporain**, met als curator de Belg Pierre Sterckx. Little Nemo, Yellow Kid, Tintin, Blake en Mortimer, Mickey, Superman, Astérix, Iznogoud, Blueberry, Astro Boy, Le Chat ... Deze personages en helden die ontsproten zijn aan de pen van de grootste stripauteurs, worden niet alleen op handen gedragen door miljoenen lezers over de hele wereld, ze beïnvloedden ook onze belangrijkste hedendaagse kunstenaars, zoals Andy Warhol, Erró, Takashi Murakami, Wim Delvoye en Gilles Barbier. Voor de eerste keer is het mogelijk om in een grote tentoonstelling kennis te maken met originele prenten van de grootste namen van de negende kunst, waaronder Hergé, Winsor McCay, Edgar P. Jacobs, Albert Uderzo, Hugo Pratt, Enki Bilal, Jean Giraud, alias Moebius, Franquin, Reise ... tegenover de kunstwerken die ze inspireerden (www.lamaisonrouge.org).

In Nederland viert het **museum Boijmans Van Beuningen** dit jaar zijn 160e verjaardag. Ter gelegenheid van dit jubileum stelt het museum opnieuw zijn eigen collectie tentoon. Voor het eerst wordt een selectie wereldbepaalde tekeningen en prenten gecombineerd met schilderijen, sculpturen en gebruiks- en designobjecten. Het museum nodigde ook de jonge Roemeense kunstenaar **Victor Man** uit om een interventie te maken in het kader van de jubileumtentoonstelling. In **Rotterdam** slaan drie musea de handen in elkaar om alle facetten van de Braziliaanse cultuur te presenteren in een tentoonstelling, een publicatie en een activiteitenprogramma. **Brazil Contemporary, hedendaagse kunst, architectuur en beeldcultuur** vindt plaats van 30 mei tot 23 augustus en geeft een overzicht van de unieke Braziliaanse kunst die inspireert, verbaast en verwondert. We vinden er een spannende mix van high en low art, van straatkunst en politiek geëngageerde kunst en van verschillende kunstdisciplines en traditionele ambachtelijkheid (www.boijmans.nl). In **Maastricht** stelt het **Bonnefantenmuseum** tot 16 augustus **Exile on Main St.** voor, een tentoonstelling rond humor, overdrijving en tegendraadsheid in de Amerikaanse kunst. Vanaf de jaren zestig heeft het begrip Amerikaanse kunst een klank van sensatie en commercieel succes. Vooral popart lijkt in dit beeld te passen en heeft het begrip "mainstream" heel veel gewicht gegeven. Maar er ontstond ook een tegenkracht van kunstenaars die zich buiten de commerciële kanalen positioneerden. Binnen een meer figuratieve tendens die zich minder aantrok van de officiële regels van het spel vinden we artiesten als Richard Artschwager, William Copley, Steve Gianakos, Alfred Jensen, Peter Saul, John Tweddle, John Wesley, HC Westermann en Joe Zucker. In totaal zijn er meer dan 200 werken te zien ... (www.bonnefanten.nl).

In **Londen** presenteert de **Serpentine Gallery** van 2 juli tot 13 september **Jeff Koons: Popeye Series**. Koons werkt sinds begin jaren 80 rond thematische series en begrippen als consumptiedwang, smaak, banaliteit, kindsheid en seksualiteit. De reeks Popeye omvat de kernideeën van het werk van de kunstenaar zoals de surreële combinatie van dagelijkse objecten, historische referenties en opblaasbaar speelgoed (www.serpentinegallery.org). En van 17 juni tot 6 september ten slotte staat in **Tate Modern** **Per Kirkeby** centraal, een Deense artiest die bekendstaat om zijn immense doeken vol kleur en beweging die ons meeslepen in een mystieke en abstracte wereld. Door de mix van populaire cultuur en Deense traditionele artistieke en culturele wortels, valt het werk van Kirkeby niet onder één noemer te vatten (www.tate.org.uk/britain).

Redactiecomité:

Séverine Delen
Patricia le Grelle

Hebben meegewerkt

aan dit nummer:

Erno Vroonen
Peter Stevens

Vertalingen:

Hans Devisscher
Françoise Orban

Design en lay-out:

Isabelle Van Brussel

Productie:

ING Marketing Communication

Beeldmateriaal:

Beeldmateriaal bestemd voor promotioneel gebruik door de pers. The Art Society heeft geprobeerd haar verplichtingen t.o.v. alle rechthebbenden te vervullen. De rechthebbenden die menen dat hun rechten desalniettemin onvoldoende zijn verdedigd, worden verzocht contact op te nemen met The Art Society.

Verantwoordelijk uitgever:

Denis Gilliot
Marnixlaan 24
1000 Brussel

Directrice:

Séverine Delen
02 547 3390
s.delen@ing.be

Artistiek medewerkster:

Patricia le Grelle
02 547 8759
patricia.le.grelle@ing.be

Beheerraad:

Denis Gilliot
Vik Vandamme

Erecomité:

Geert Behaegel
Lieven Declerck
Michel Delfosse
Mimi Dusselier
Sophie Lammerant
Hélène Mairlot
Chantal Pirlot
Emmy Tob

Contactadres:

The Art Society
Marsveldstraat 23
1050 Brussel
fax 02 547 3260

www.theartsociety.be

THE ART SOCIETY

The ART'ICLE

The Art Society is een vereniging voor verzamelaars van hedendaagse kunst, een uitwisselingsplatform voor ontmoetingen en discussies. Ze organiseert voor haar leden een reeks exclusieve evenementen (bezoeken aan privé- en bedrijfscollecties, kunstenaarsateliers, conferenties, ontmoetingen met museumdirecteurs, curatoren, kunstenaars en andere opinieleiders ...) en biedt hen tevens een breed gamma van diensten aan (fiscaal, juridisch en verzekeringsadvies, vermogens- en erfenisplanning, waardebeoordeling en expertise van kunstwerken). The Art Society vzw is een partnership van ING Private Banking, Hiscox, Sotheby's en PricewaterhouseCoopers.

TOETREDING TOT THE ART SOCIETY

The Art Society telt vandaag 200 leden. Teneinde de kwaliteit en de exclusiviteit van de evenementen te blijven garanderen, zal dit aantal niet overschreden worden. The Art Society hecht er belang aan dat haar leden een uitgesproken interesse hebben voor hedendaagse kunst.

De toetredingsprocedure is de volgende:

- Het aantal leden is beperkt tot een maximum van 200 personen.
- Het lidmaatschap van The Art Society bedraagt € 550 voor een single en € 900 voor een koppel.
- Het lidmaatschap is bestemd voor particuliere verzamelaars en/of verwoede liefhebbers van hedendaagse kunst.
- Kandidaat-leden mogen geen galeriehouder, kunsthandelaar of kunstadviseur zijn, noch kunstenaar. Zij mogen evenmin werkzaam zijn bij de concurrenten van de Partners van The Art Society (ING Private Banking, Hiscox, Sotheby's of PricewaterhouseCoopers). Een kandidaat die als galeriehouder, kunsthandelaar of kunstadviseur werkzaam is geweest, moet deze activiteit sinds drie jaar stopgezet hebben alvorens in aanmerking te kunnen komen.
- Kandidaat-leden moeten voorgedragen worden door minstens één Peter, die een Partner moet zijn (ING Private Banking, Hiscox, Sotheby's en PricewaterhouseCoopers) of lid is van het Erecomité (Geert Behaegel, Lieven Declerck, Michel Delfosse, Mimi Dusselier, Sophie Lammerant, Hélène Mairlot, Chantal Pirlot, Emmy Tob).
- De toetredingsaanvraag wordt ingediend op basis van een klein dossier – de «Application Form» is verkrijgbaar via de website of op gewone aanvraag.
- Tweemaal per jaar komen de Partners en het Erecomité samen (maart/oktober). De Peters zullen hun kandidaturen op deze vergaderingen voordragen en er zal worden besloten of kandidaten al dan niet aanvaard kunnen worden.
- Als het maximum aantal van 200 leden is bereikt, worden de nieuwe leden op een wachtlijst gezet tot een plaats vrijkomt.

Als u lid wenst te worden van The Art Society, vragen wij u contact op te nemen met een van de leden van het Erecomité of een van de Partners opdat zij die personen als Peter zouden kunnen steunen.

Wij blijven uiteraard tot uw beschikking om uw vragen te beantwoorden.

ING
PRIVATE BANKING

Sotheby's EST. 1744

HISCOX

PRICEWATERHOUSECOOPERS